

دانستنی‌ها و اصطلاحات فقه و حقوق

www.ketab.ir

نویسنده:

معصومه یارشریفی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه: یارشیرینی، معصومه، ۱۳۶۴-

عنوان و نام پدیدآور: دانستنی‌ها و اصطلاحات فقه و حقوق/نویسنده معصومه یارشیرینی.

مشخصات نشر: اهواز: پژوهندگان راه دانش، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری: ۷۴ص؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۵-۳۸۹-۰

موضوع: فقه

موضوع: حقوق

موضوع: فقه -- اصطلاح‌ها و تعبیرها

موضوع: -- تق -- اصطلاح‌ها و تعبیرها

رده بندی کدها: BP۱۷

شماره کتابشناسی ملی: ۵۶۸۴۱۱۴

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

موضوع: Islamic law

موضوع: law

موضوع: Islamic law – Terminology

موضوع: law – Terminology

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۳۲

مؤلف: پژوهندگان راه دانش

ناشر: پژوهندگان راه دانش

شماره نشر: ۱۳۸۲

نام کتاب: دانستنی‌ها و اصطلاحات فقه و حقوق

نویسنده: معصومه یارشیرینی

تیراژ: ۱۰۰۰

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۸

چاپ: ترنگ

صفحه آرایشی: پژوهندگان

سایز: رقعی

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۵-۳۸۹-۰

قیمت: ۲۳۰۰۰ تومان

www.ketab.org.ir

حقوق چاپ و نشر محفوظ است.

طبق قانون حقوق نویسندگان و مصنفان هرگونه کپی برداری به هر روش پیگرد قانونی دارد.

دفتر تهران: ۰۶۶۱۲۰۵۵۴ - ۰۹۱۲۸۸۸۴۹۶۹ دفتر اهواز: ۰۳۲۲۰۲۸۰۲ - ۰۹۱۶۱۱۸۵۱۱۸

فهرست مطالب

مقدمه.....	۹
فصل اول: دانستنی‌های علم فقه و حقوق.....	۱۱
گفتار اول: مفهوم فقه.....	۱۳
الف - معنای لغوی.....	۱۳
ب - معنای اصطلاحی.....	۱۵
گفتار دوم: مفهوم حقوق.....	۱۶
الف - معنای لغوی.....	۱۶
ب - معنای اصطلاحی.....	۱۶
گفتار سوم: ابواب فقه.....	۱۷
گفتار چهارم: اقسام حقوق.....	۲۱
گفتار پنجم: تاریخچه‌ی علم فقه.....	۲۴
گفتار ششم: تاریخچه‌ی علم حقوق.....	۲۵
گفتار هفتم: منابع فقه.....	۲۷
الف. قرآن اولین منبع فقه.....	۲۸
ب. سنت.....	۲۹
ج. عقل.....	۳۰
د. اجماع.....	۳۰
و. عرف و بنای عقلا.....	۳۱
گفتار هشتم: منابع حقوق.....	۳۱
الف. قانون.....	۳۲

۳۲	ب. رویه‌ی قضایی.....
۳۳	ج. عرف.....
۳۳	د. دکترین و ایدئولوژی (اندیشه‌های حقوقی).....
۳۴	و. اصول کلی حقوق.....
۳۵	گفتار نهم: قاعده فقهی.....
۳۶	گفتار دهم: قاعده حقوقی.....
۳۶	و.وصاف قاعده حقوقی.....
۳۷	گفتار یازدهم: تفاوت قاعده فقهی با قاعده حقوقی.....
۳۸	گفتار سوازدهم: موارد اعمال قاعده فقهی در حقوق مدنی ایران.....
۳۸	گفتار سیزدهم: سبب فقه و حقوق.....
۴۱	گفتار چهاردهم: تعامل قواعدهای حقوقی با قواعد مذهبی.....
۴۳	گفتار پانزدهم: نقش اصطلاحات در فقه و حقوق اسلامی.....
۴۷	فصل دوم: ۲۱۳ اصطلاحات فقه و حقوق.....
۴۹	گفتار اول: ۱۳۸ اصطلاح فقهی.....
۶۱	گفتار دوم: ۷۵ اصطلاح حقوقی.....
۷۱	منابع و مأخذ.....
۷۳	فهرست منابع.....

مقدمه

دانش فقه، از شاخه‌های علوم اسلامی و علم حقوق، از شعبه‌های علوم انسانی است. -ابگاه این دو دانش، در نظام حقوقی ایران، ایجاب می‌کند که، بسترهای تامل آن دو در مطالعه‌ای میان رشته‌ای ارائه و نسبت و رابطه‌ی ماهوی و فوری این دو علم، موردبررسی قرار گیرد.

دانش فقه با توجه به ماهی و مبانی کلامی، که به آن تکیه دارد، قواعد حقوقی را به سنت، اخلاق و آداب سرعی رهنمون می‌سازد. علم حقوق نیز، با طرح موضوعات جدید و ارائه‌ی آگاهی‌های نواز موضوعات پیشین، امکان پویایی فقه و کارآمدی آن را، فراهم می‌سازد.